

5. domače branje

Dogodek v mestu Gogi

Slavko Grum

1) Na kratko opiši dogajalni prostor!

Dogajalni prostor drame je mesto Goga – zanikrno, razpadlo in dolgočasno mesto, ki ga bralec lahko primerja z zaradi vojne opustošenim mestom z napol porušeni zgradbami in prebivalci, ki se sploh ne menijo za nemogoče pogoje stavb. Goga je polna umazanije, prahu, trohnobe in vsega morbidnega, prebivalci pa so ravno tako pasivni in živijo svoja monotona, prazna življenja brez najmanjšega kančka družabnosti in dobrih sosedskih odnosov. Mesto pravzaprav razpada zaradi odnosov med prebivalci – vsi so preveč zaposleni s hinavščino, opravljanjem (sestri Tarbula in Afra), izprijenim (oficir Gapit s svojo lutko) ali boleznim ravnanjem (grbavec Teobald in njegova obsedenost z gledališkim igranjem), da bi popestrili življenje v mestu in ga oživili.

Morda lahko v povezavi med krajem dogajanja in notranjostjo prebivalcev zasledimo nekaj impresionizma, čeprav ta ni več harmoničen - prebivalci so namreč vsi notranje nemirni, polni sovraštva in neprijaznosti, prav takšna pa je tudi Goga, razpadla in neprijazna za življenje.

2) Nanizaj dramske like in vsakega na kratko označi!

Tarbula in Afra – mestni opravljivki, ki imata pod nadzorom vse dogodke v mestu

Juta – služkinja trgovca Vajde

Klef – izprijen čudak, ki v gozdu zapeljuje mlado dekle

Gapit – paranoičen norec, ki mu družbo dela le njegova kavčukasta lutka

Klikot – pisar in poet, ki je zaljubljen v Hano

Prelih – pomočnik trgovca Vajde, ki je posilil mlado Hano in si jo še zdaj lasti

Teobald – grbavec, obseden z gledališko igro

Gospa Prestopil – stara žena, ki dela Teobaldu družbo in z njim igra

Hana – hčerka trgovca Vajde, ki se je po dolgem času vrnila iz tujine, da bi se poročila

Gospa Tereza – pomočnica v Hanini hiši

3) Izpiši tri citate in enega komentiraj!

»Prvi se ne pozabi nikoli.« - Hana

»Po pravici vam povem – če bi jaz bil dekle – jaz bi bil tudi izprijen!« - Teobald

»**Naj živi, naj živi – samo da je mrtev!**« - Hana

Ta citat mi je od vseh dal razmišljati, ker si ga lahko razlagamo na mnogo različnih načinov. Morda je Hana s tem stavkom hotela izraziti nekakšno škodoželjnost in maščevalnost. Stavek se seveda nanaša na Preliha, ki jo je bil posilil, preden je odšla v tujino in jo je hotel posiliti tudi takrat, ko se je vrnila domov na poroko. Zaradi tega se je Hani gnusil, sovražila ga je, ker jo je silil v posteljo in ker je zaradi njega dobila negativen odnos do spolnih odnosov. Zaradi njenega sovraštva si stavek lahko razlagamo tako, da je Hana vesela, ker so bila zlobneževa slaba dela poplačana. Škodoželjno mu želi, da naj prazno živi naprej v nevednosti – naj bo živ in hkrati mrtev.

Vendar je po mojem mnenju Hana preveč prijazna oziroma daja prevelik vtis nedolžne žrtve, da bi se na koncu izkazala za tako škodoželjno (čeprav bi bilo to za žrtev posilstva

normalno), zato sem si njen citat raje razlagal, kot da je Prelihu odpustila njegovo kruto ravnanje z njo, češ da je dobil pravično kazen.

4) Predstavi vzdušje v drami!

Vzdušje v drami ustvarjajo prebivalci in okolje. Označil bi ga kot bolešno, dolgočasno in gnijoče. Skoraj vsi prebivalci se vedejo nenormalno. Sestri Tarbula in Afra uživata v opravljanju in odkrivanju skrivnosti drugih meščanov, ki jih potem razglašata naokoli in tako osramotita. Oficir Gapit trpi zaradi preganjavice in se zaklepa v svojo sobo ter ljubimka s svojo gumijasto lutko, kateri kupuje drage obleke in z njo večerja. Grbavec Teobald je popolnoma obseden z gledališko igro in ves čas tiči v Ibsenovih knjigah, predvsem ga navdušuje drama Strahovi. Klef je tudi izprijen meščan, ki se skrivaj sestaja v gozdu zunaj Goge z neko štirinajstletnico, ki je z njim zanosila. Trgovčev pomočnik Prelih je posilil Hano, ko je bila še mlada deklica in jo hoče posiliti tudi zdaj, ko se je vrnila ... Nekateri liki so že po telesnih lastnostih nenormalni – Klef je šepavec, Teobald je grbavec.

Poleg nenavadnega vedenja literarnih likov je tudi okolica precej grozljiva. Gogo sem si sam predstavljal kot mesto večnega polmraka – vedno obsijano z grozljivo svetlobo sončnega zahoda in so sence vedno najdaljše. Javne površine niso urejene, ceste so peščene in prašne, tako da soparen veter venomer dviga prah v zrak. Steklo na vseh oknih je razbito ali vsaj razpokano in prašno. Večina nagrobnikov na pokopališču je razbita na kose, nekateri grobovi so prekopani ... Skratka, zapuščeno, a hkrati naseljeno mesto.

V drami je čutiti tudi pridih nadnaravnega – na primer v prizoru, kjer Tarbula in Afra zagledata umrlega naddavkarja, ki se iz navade sprehaja po Gogi, čeprav je umrl že dolgo nazaj in so ga tudi pokopali.

Zaradi takih okoliščin je vzdušje v drami precej morbidno, bralca utesnjuje in mu vzbuja gnus ter odpor. Meni je bilo takšno vzdušje zelo všeč, ker je še poudarilo vsebino drame in ker mi je nasploh temačno vzdušje všeč.